

Mjölby 2019-10-07

Svar på interpellation avseende kostnader för IFO.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) omfattar utredning, råd- stöd och behandling samt socialpsykiatri. Verksamheten regleras av lagstiftningar såsom Socialtjänstlagen (SOL), Lagen om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt Föräldrabalken (FB). Till stora delar är IFO det yttersta skyddsnätet för kommunens medborgare och här sker myndighetsutövning. Nämndens uppdrag är att möjliggöra ett självständigt och aktivt liv för alla kommuninvånare oavsett ålder och livssituation.

Att följa kostnadsutvecklingen för olika verksamheter är viktigt av flera skäl, men det är också viktigt att i det sammanhanget veta vad det är vi jämför och på vilket sätt. Hur resultatet av jämförelsen blir beror exempelvis på vilka kommuner man jämför sig med och vilka kostnader som jämförs. Vid budgetberedningen i april 2019 användes jämförelsegruppen *de 12 jämförelsekommunerna*. På kommunstyrelsens sammanträde 2019-08-21 har beslut fattats om att förändra jämförelsegruppen till *B4 pendlingskommuner nära större stad*, som består av 52 kommuner. Vid fördjupade analyser förordas dock att verksamhetens kostnader jämförs med kommuner som har likartade strukturella förutsättningar, vilket också framgår i kommunstyrelsens beslut. Mjölby kommun jämförs då med de sju kommuner som har mest likartade förutsättningar att bedriva verksamhet inom IFO. Gruppen sätts samman med variablerna referenskostnad och invånarantal. I den jämförelsen ser vi att Mjölbys totala IFO-kostnader ligger i nivå med liknande kommuner IFO år 2018, dvs den grupp av kommuner som enligt Kolada strukturellt liknar Mjölby. Under perioden 2013-2016 ökade Mjölbys kostnader mer än jämförelsegruppen, men under 2017 och 2018 har Mjölbys IFO kostnader haft en mer dämpad kostnadsökning

Flera av nämnden verksamheter har granskats med syfte att säkerställa såväl effektivitet som kvalitet och rättssäkerhet. Vi jobbar för att klara så mycket som möjligt av vården av barn och unga i kommunal regi och har bland annat ett eget Hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga, Kungsvägens HVB. Den verksamheten har setts över och förändrats flera gånger och är idag en del av en sammanhållen vårdkedja på hemmaplan. På Kungsvägen bedrivs akut-utredning-behandling samt utsluss i ett mindre format tätt kopplat till Dacke stödboende. Arbetet bedrivs utifrån systemteori med ungdomen och nätverket i fokus i tät samverkan med öppenvården. Inom IFO finns ett resursteam som jobbar med avtal och olika placeringsalternativ. Ramavtal tillämpas alltid när det är möjligt. Familjehemsarvoden betalas enligt SKL:s rekommendationer men om aktuellt familjehem är konsulentstött blir dygnskostnaden ofta högre. För att rekrytera familjehem som vi själva kan avtala med deltar förvaltningen i olika former av marknadsföring och rekrytering. Under 2018 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att göra en översyn av den kommunala öppenvården. Uppdraget redovisades i februari 2019 och översynen visade att det fanns förbättringsmöjligheter inom områdena organisation, vårdkedja, roller och ansvarsfördelning, ledarskap och personal samt metoder och evidens. Olika åtgärder och förändringar vidtogs med anledning av översynen, personal på enheterna, fackliga representanter, politiker samt ledningen gick tillsammans med revisor igenom resultatet av översynen innan den skriftliga rapporten slutligen utformades av PWC. Rapporten avslutades med ett antal rekommendationer och utifrån dem togs en handlingsplan fram där även effektiviseringar av verksamheterna finns med. Arbetet slutrapporteras för omsorgs- och socialnämnden i november i år.

På länsnivå jobbar vi med överenskommelser och samverkan mellan regionen och länets kommuner. Det regionala samarbetet har äntligen nått fram till ett beslut i tjänstemannanätverket LGVO och samråd vård och omsorg att rekommendera huvudmännen att teckna ramavtal om ett gemensamt HVB för barn och unga. Det föreslagna boendet kommer att ha 10 platser för barn och unga i åldern 13-17 år där regionen står för barn- och ungdomspsykiatriska insatser och kommunerna för omvårdnad och övrig behandling. Denna samverkan kommer sannolikt att bidra till lägre placeringskostnader och bättre behandlingsresultat för barnet/den unge.

Sammanfattningsvis är min bedömning att nämnd och förvaltning jobbar med effektiviseringar och kostnadsdämpande åtgärder kontinuerligt och utifrån de omständigheter som finns att förhålla sig till. Kostnadsutvecklingen har dämpats och kostnaden ligger i nivå med *Liknade kommuner IFO*. Förvaltningen jobbar med statistik och nyckeltal och följer utvecklingen mellan åren, dels avseende hur vi förhåller oss till jämförelsekommuner i Kolada men också i nätverk och kontakter med andra kommuner för att ha en dialog kring vad som redovisas och hur. Nämnd och förvaltning vet hur utvecklingen ser ut, orsakerna till kostnadsutvecklingen och vidtar också åtgärder kontinuerligt för att anpassa verksamheter och organisation utifrån det. Och i slutändan har omsorgs- och socialnämnden det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver, och när åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsynen till barnets bästa kräver. Det kan vi aldrig någonsin bortse eller friskriva oss ifrån.

Anna Johansson (S)

Ordförande

Omsorgs- och socialnämnden i Mjölby kommun

Interpellation ställd till ordföranden för Social- och omsorgsnämnden avseende kostnader för IFO.

Vid återkommande redovisningar på budgetberedningar (motsvarande) så framgår det tydligt att Mjölby kommun, i jämförelse och även sedan en tid tillbaka, ligger högt när det gäller kostnader relaterat till Individ- och familjeomsorgen (IFO).

Vid KS sammanträde inför KF Mål- och Budget 2020- var ett av SD Mjölby utredningsförslag att analysera varför vi ligger högre än andra i jämförelsegruppen avseende kostnader för IFO och om möjligt, även finna lösningar för att minska våra kostnader för densamma.

Trots att det i grunden är lagar och förordningar som styr så finns det enligt vår mening anledning att se över och analysera aktuella processer och beslutsunderlag inför dessa ofta mycket kostsamma placeringsbeslut. Vårt att nämna så har OSN redan i år äskat extra medel om ca 7 mkr utöver budget för att täcka uppkomna kostnader för placeringar inom ramen för IFO.

Vårt utredningsförslag röstades ner med motiveringen att Omsorg- och socialnämnden (OSN) redan arbetar med frågan.

Detta skall även ses i sammanhanget att OSN, m.fl. behöver hitta konkreta förslag på åtgärder som minskar nämndens kostnader för att uppnå en ekonomi som är i balans.

Våra frågor med anledning av ovan till ordföranden för Omsorgs- och socialnämnden är:

1. Har OSN arbetat med denna fråga och kunnat analysera orsaken till att Mjölby kommun ligger högt i kostnader för IFO i jämförelse?
2. Har OSN några konkreta förslag på åtgärder som innebär att vi kan minska våra kostnader för IFO?
3. Finns det någon tidsplan framtagen vid OSN för detta arbete då en slutlig och fullständig analys är framtagen med konkreta förslag på lämpliga kostnadsreducerande lösningar för IFO?

Runar Öhman (SD)
Gruppledare